

**ОЦІНЮВАННЯ
РІВНІВ СФОРМОВАНОСТІ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ
НА УРОКАХ
УКРАЇНСЬКОЇ СЛОВЕСНОСТІ**

Леся Гапон, PhD

ТКМЦНОІМ, 19.05.2020

ПЛАН

1. Оцінювання рівнів сформованості компетентностей як методична проблема.
2. Інструментарій комплексного оцінювання рівнів сформованості компетентностей на уроках УМЛ.
3. Критеріальні моделі оцінювання рівнів сформованості компетентностей у системі формувального оцінювання.

1. Оцінювання рівнів сформованості компетентностей як методична проблема

Леся Гапон, PhD

ТКМЦНОІМ, 19.05.2020

.

Оцінювання – це процес збирання й аналізу інформації з різних джерел для глибокого розуміння того, що знають і розуміють учні в результаті навчання і як вони можуть ці знання застосувати.

ТОМАС А. АНДЖЕЛО, К. ПАТРИСІЯ КРОСС

Компетентність - набута у процесі навчання інтегрована здатність особистості, яка складається із знань, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці.

Н. М. БІБІК

Компетентності – це багатовимірні утворення, що містять когнітивні, емоційні, мотиваційні та ціннісні елементи.

Оцінювання компетентностей має вимірювати як когнітивні (знання, уміння), так і некогнітивні елементи (досвід діяльності, ціннісне ставлення).

Діяльнісну складову компетентностей (досвід діяльності, ціннісне ставлення) неможливо оцінити інструментарієм, орієнтованим на відтворення знань.

Компетентності – змінні величини і проблемою є вимірювання не стільки оволодіння або не оволодіння компетентностями, а визначення рівня такого володіння – починаючи від початкового до високого, тож важливим є розроблення відповідних критеріїв оцінювання.

ЛІДІЯ ВАЩЕНКО

Для визначення сформованості предметних і загальнонавчальних знань і вмінь застосовуємо традиційну бальну систему.

Для визначення сформованості досвіду діяльності й ціннісних ставлень застосовуємо такі індикатори сформованості:

- рівень (високий, достатній, середній, низький);
- частота вияву певної якості (завжди, часто, інколи, ніколи).

Предметна (галузева) компетентність – набутий учнями у процесі навчання досвід специфічної для певного предмета діяльності, пов'язаної із засвоєнням, розумінням і застосуванням нових знань.

Ключова компетентність – спеціально структурований комплекс характеристик (якостей) особистості, що дає можливість їй ефективно діяти у різних сферах життєдіяльності і належить до загальногалузевого змісту освітніх стандартів.

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти
(від 23.XI.2011 р. №1392)

Види робіт	Вид оцінювання	Рівень сформованості	Шкала оцінювання	Критерії розробляє	Завдання розробляє
ПРЕДМЕТНІ (мовні, літературні) КОМПЕТЕНТНОСТІ: знання, уміння					
Індивідуальні поточні та контрольні роботи: вправи, диктанти, тести...	підсумкове поточне зовнішнє	10-12 – високий 7-9 – достатній 4-6 – середній 0-3 – низький	дванадцятибальна	МОНУ, УЦОЯО Накази МОНУ: № 329 від 13.04.2011, № 1222 від 21.08.2013	автор підручника, посібника, учитель одноосібно, експерт УЦОЯО
КЛЮЧОВІ ТА ПРЕДМЕТНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ: знання, уміння, досвід діяльності, ціннісне ставлення					
Групові види робіт, проекти, компетентнісно зорієнтовані завдання тощо	поточне формувальне https://cutt.ly/1yRCMLA https://cutt.ly/wyRC0zi	10-12 – високий 7-9 – достатній 4-6 – середній 0-3 – низький	можна перевести у традиційну дванадцятибальну	науковець, методист учитель одноосібно учитель разом із учнями	науковець, методист учитель одноосібно
Тести, які стосуються реальних життєвих ситуацій	зовнішнє	1 – дуже низький рівень 2 – базовий рівень 3-4 – високий рівень 5-6 – дуже високий рівень (рівень учасників олімпіад)	6-бальна шкала рейтингу 2 – базовий рівень (учні досягли мінімально необхідного в житті рівня компетентності)	експерти PISA	експерти PISA
Анкетування, спостереження	формувальне	частота вияву ознаки : часто, інколи завжди		учитель	учитель одноосібно

2. Інструментарій комплексного оцінювання рівнів сформованості компетентностей на уроках української словесності

Леся Гапон, PhD

ТКМЦНОІМ, 19.05.2020

.

Види завдань, які використовуємо для вимірювання рівнів сформованості компетентностей на уроках української словесності

КОМПЕТЕНТІСНІ
ЗАДАЧІ

КОМПЕТЕНТІСНО
ЗОРІНТОВАНІ
ЗАВДАННЯ

ПРОДУКТИВНІ
ЗАВДАННЯ НА
ОСНОВІ ТЕКСТУ

КОМПЕТЕНТІСНІ
ЗАВДАННЯ

ЗАВДАННЯ ЗА ЗРАЗКОМ PISA
ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ
ЧИТАЦЬКОЇ ГРАМОТНОСТІ
(ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ)

ТЕСТИ

МІЖНАРОДНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ УЧНІВ PISA

Технологія оцінювання **PISA** дозволяє дослідити:

- можливість школярів використовувати знання у новій, незвичній ситуації
- уміння їх розрізняти відомі знання від невідомих, здатність моделювати практичну ситуацію
- інтегрувати міжпредметні та внутрішньопредметні знання

У завданнях **PISA** оцінюють:

- предметні знання
- уміння, що стали інструментом дії, набутий у навчанні досвід особливої предметної діяльності, яка пов'язана із засвоєнням, розумінням та функціонуванням знань
- ставлення, яке проявляється у здатності школярів виявляти інтерес до предмета, розуміння цінності пізнання, відповідальне ставлення до збереження мови, культури тощо

Результати PISA-2018 в Україні

- 1.** В Україні базового рівня читацької грамотності не досягли 25,9 % підлітків.
- 2.** Менше 4 % учасників проєкту досягли найвищого рівня.
- 3.** Кожен четвертий 15-річний учень в Україні має низький рівень читацької грамотності.

NB! PISA вимірює сформованість читацької грамотності, що передбачає досягнення базового рівня читацької компетентності здобувачів освіти.

NB! Базовий рівень (учні досягли мінімально необхідного в житті рівня компетентності) – другий за шестибальною шкалою PISA. Це 4-6 балів за 12-бальною системою оцінювання.

NB! Прийнятним показником вважають, якщо базовий рівень не демонструють до 15 % учасників дослідження.

УВАГА!

**МІЖНАРОДНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ
ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ УЧНІВ PISA
ОЦІНЮЄ ЧИТАЦЬКУ ГРАМОТНІСТЬ
(ЧИТАЦЬКУ КОМПЕТЕНТНІСТЬ)
НЕ ЯК ПРЕДМЕТНУ, А ЯК КЛЮЧОВУ,
МІЖПРЕДМЕТНУ КОМПЕТЕНТНІСТЬ**

Будова завдання для визначення рівня читацької грамотності PISA

Текст, у якому описано певну життєву ситуацію (пояснення, аргументація, таблиця, графік, схема тощо).

До тексту сформульовано 14-15 завдань, відповідь на які передбачають уміння учнів працювати з інформацією, створювати власну версію ситуації, залучивши свій досвід.

Серед них – відкриті завдання та завдання на вибір відповіді з комплексу відповідей, встановлення відповідностей та послідовностей, прогнозування з використанням власного досвіду, моделювання ситуації, графічні завдання тощо.

Типологія текстів PISA (автор — Е. Верлих)

Одиничний текст має певного автора або групу авторів, час написання або дату публікації та назву.

Множинні — декілька текстів, які мають спільну тематику, однак написані різними авторами, опубліковані в різний час або мають різні заголовки чи номери.

Цілісний — це звичайний повний текст, з яким зазвичай працюють на уроках.

Перерваний текст передбачає подання інформації у вигляді списків, таблиць, графіків, діаграм тощо, на основі яких щось потрібно з'ясувати.

У **змішаних** текстовий фрагмент комбінований графічними елементами або списками.

Оцінювання читацької грамотності за шкалою PISA 2018

ТИПОЛОГІЯ ПРОЦЕСУ ЧИТАННЯ ПЕРЕДБАЧАЄ ТАКІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЙ		ВРАХОВУЄ ЧИТАЦЬКІ ВМІННЯ
знаходити інформацію	отримувати доступ до інформації й знаходити її в тексті	НА ОСНОВІ ТЕКСТУ (запам'ятовування, розуміння, застосування)
	шукати й відбирати текст	
розуміти	сприймати безпосереднє значення	
інтегрувати значення й формувати умовиводи		
осмислювати й оцінювати	оцінювати якість і достовірність інформації	НА ОСНОВІ ПОЗАТЕКСТОВИХ ЗНАНЬ (аналіз, синтез, оцінка)
	осмислювати зміст і форму тексту	
	виявляти й долати суперечності	

Рівні читацької грамотності з урахуванням таксономії Блума

РІВЕНЬ КОГНІТИВНИХ ЦІЛЕЙ	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	ХАРАКТЕР ЗАВДАННЯ
ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ	Уміння розуміти й виділяти головне, тему й мету в простому тексті на знайому тему, що базується на повсякденному знанні.	РЕПРОДУКТИВНИЙ ХАРАКТЕР
РОЗУМІННЯ	Розуміння й виділення однієї чи більше простих ідей у тексті, який може вміщувати суперечливу інформацію. Уміння робити прості висновки на основі встановлених зв'язків, порівнянь, спираючись особистий досвід і знання.	
ЗАСТОСУВАННЯ	Розпізнавання і встановлення зв'язків між окремими частинами тексту на основі декількох ідей у тексті. Об'єднання, порівняння, детальне розуміння зв'язків, слів і фраз на основі повсякденного знання.	ПРОДУКТИВНИЙ ХАРАКТЕР
АНАЛІЗ	Розуміння довгих і складних текстів, значення окремих частин з урахуванням цілого. Текст може містити неоднозначні ідеї, некоректно й суперечливо сформульовані ідеї. Використання формальних знань, критичних оцінок.	
СИНТЕЗ ОЦІНКА	Глибоке розуміння складних текстів, відтворення, комбінування, аналіз інформації. Розуміння мовних і логічних нюансів. Критичне відтворення й оцінка на основі гіпотез, що базуються на спеціальних знаннях або несподіваних концепціях.	

Що повинен уміти учень, який досягнув базового рівня грамотності відповідно до Національного звіту PISA-2018

- визначати головну думку тексту помірного обсягу
- розуміти смислові зв'язки або пов'язувати значення в незначній за обсягом частині тексту, коли інформація не є очевидною й передбачає формулювання простих висновків та/або коли в тексті є інформація, яка відволікає увагу
- вибирати сторінку електронного тексту й заходити на неї, керуючись явними, хоча подекуди й складними підказками, а також знаходити один чи більше фрагментів інформації на основі кількох, частково неявних, критеріїв
- пояснити загальну мету помірного за обсягом і прозорого за змістом тексту чи призначення конкретних його деталей
- пояснити прості візуальні чи графічні особливості тексту
- порівнювати певні міркування й оцінювати те, що їх підтверджує, спираючись на короткі, явні твердження
- включати порівняння або протиставлення на основі однієї якоїсь характеристики в тексті

Вправа 5. Працюймо з текстом (автор вправи – Олена Горошкіна)

I. Як часто вам доводиться відмовляти або заперечувати?

Чи завжди достатньо сказати «ні»?

II. 1. Прочитайте текст. Розгляньте схему. Як пов'язані між собою зміст тексту й схеми (тематично, причиново-наслідково, ілюстраційно тощо)?

Повернувшись додому, я спробував здійснити декілька експериментів зі словом «ні» у звичайних ситуаціях. Як хобі я почав продавати системи для пом'якшення води в компанії одного мого знайомого. Мій підхід був простим: «Місіс Сміт, я хочу коротко продемонструвати те, чим корисною для вас може стати система пом'якшення води. Можливо, вона вас зацікавить, а може, й ні. Я цього не знаю. Коли ви хочете більше дізнатися про це, буду радий показати систему. Якщо зацікавитесь – чудово, а якщо ні – теж добре. Я звернуся до інших». Упродовж кількох місяців продажу цих систем я заробив більше грошей, ніж коли літав реактивними літаками. Основною причиною цього стало те, що я ...

2. Що, на вашу думку, могло стати основною причиною збільшення прибутків автора?

А. Він давав змогу своїм потенційним клієнтам сказати йому «ні».

Б. Він звертався до своїх клієнтів повторно.

В. Він безкоштовно надавав їм у користування систему для пом'якшення води.

Г. Він змінив місце роботи.

3. Сформулюйте на основі тексту основні вимоги до реклами. Прорекламуйте одну з прочитаних вами книжок. Які тактики використаєте, відповідаючи на відмову слухачів прочитати рекламовану книжку?

Приклад продуктивного завдання на основі роботи з текстом «Інтернет і підлітки»

Завдання 1. Проблема, порушена автором, актуальна в наш час. Прочитайте текст і дайте відповіді на запитання.

1. Про що йдеться в тексті?
2. Чи це є проблема, порушена автором, актуальною для вас ?
3. Чи погоджуєтеся ви з автором? Якщо ні, то чому?
4. У тексті вам могли трапитися незнайомі слова. Випишіть їх і, користуючись електронними словниками, уточніть значення цих слів.

Завдання 2. Про яку небезпеку, що чигає на вас в Інтернеті, попереджає автор тексту? Напишіть 1-2 речення.

Завдання 3. Скільки часу і з якою метою ви проводите в Інтернеті? (*Опишіть 3-4 види робіт, не використовуючи однотипні речення.*)

Завдання 4. Вибираючи слова и терміни, які описують переваги й небезпеки перебування в Інтернеті, укладіть правила безпечної поведінки в мережі, складіть акронім зі словом «Інтернет».

Завдання 5. І наостанок – висновки. Продовжіть речення, вибравши фрази, які вам найбільше сподобалися:

- *Ми довідалися... Ми почули... Ми навчилися... Ми ознайомилися... Ми побачили... Ми відчули... Ми зрозуміли... Ми переконались.... Ми впевнені... Ми вважаємо, що.... Наступного разу ми обов'язково... Ми радимо...*

Критеріальна модель оцінювання продуктивних завдань на основі роботи з текстом (Логвінова, Рождественська)

РІВЕНЬ РОЗУМІННЯ ТЕКСТУ	РІВЕНЬ КОГНІТИВНИХ ЦІЛЕЙ	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
загальне розуміння	запам'ятовування розуміння застосування	УМІННЯ <ul style="list-style-type: none">визначати тему і головну думку текстузнаходити в заголовку тексту тему або основну думкузнаходити різницю між двома чи більше текстами/ порівнювати зміст текстіввідрізнати головну інформацію від другорядної
виявлення інформації	запам'ятовування розуміння застосування	УМІННЯ <ul style="list-style-type: none">швидко переглянути текствизначати смислову структуру тексту й відбирати потрібну інформаціюзнаходити інформацію, перефразовану в питанніспіввідносити інформацію, викладену в тексті, з інформацією з інших джерел/особистим досвідом

Критеріальна модель оцінювання продуктивних завдань на основі роботи з текстом (Логвінова, Рождественська)

РІВЕНЬ РОЗУМІННЯ ТЕКСТУ	РІВЕНЬ КОГНІТИВНИХ ЦІЛЕЙ	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
інтерпретація тексту	застосування аналіз синтез	УМІННЯ <ul style="list-style-type: none">співвідносити інформацію викладену в тексті з інформацією з інших джерел/особистим досвідомробити висновки на основі текстузнаходити аргументи на підтвердження думки/вислову,пояснити заголовок
рефлексія стосовно змісту тексту	аналіз синтез оцінка	УМІННЯ <ul style="list-style-type: none">розрізняти об'єктивну й суб'єктивну інформаціюзв'язувати інформацію в тексті з фактами/реальними подіями;аргументувати свою точку зору
рефлексія стосовно форми тексту	аналіз синтез оцінка	УМІННЯ <ul style="list-style-type: none">виявляти іронію, гумор, підтекст, відтінки значення, приховані сенси

Компетентнісно орієнтоване завдання (А.Фасоля)

Компетентнісно зорієнтоване завдання – спеціально створена дидактична конструкція, що використовується з метою формування і перевірки рівня предметних, міжпредметних і ключових компетентностей.

КОМПЕТЕНТНІСНО ЗОРІЄНТОВАНІ ЗАВДАННЯ

Проблемні питання		Проблемні завдання			Компетентнісно зорієнтовані задачі	
Напіввідкриті	Відкриті	Евристичні	Творчі	Оргдіяльнісні	Філологічні	Комплексні

Фасоля А. Компетентнісно зорієнтовані завдання: новація? Імітація?

Приклад

компетентісно орієнтованого завдання

1. Автор підручника стверджує, що, окрім примітивної школи в сільського дяка, у Шевченка була «школа життя». Використовуючи поданий у підручнику матеріал, зробіть висновок про те, чого навчали і чого навчився Шевченко у цій «школі». Відповідь оформіть у вигляді невеличкого (до 1 стор.) есею на тему «Школа життя Тараса Шевченка» або переліку «уроків» (5–6 пунктів).
2. Прокоментуйте той факт, що Шевченко, як стверджує автор підручника, став не лише учнем, а й товаришем Карла Брюллова. На основі матеріалу підручника та інших джерел доведіть або спростуйте це твердження.
3. Знайдіть у довідковій літературі та інтернет-джерелах інформацію про людей, з якими спілкувався Тарас Шевченко в Петербурзі (К. Брюллов, В. Григорович, В. Жуковський, Є. Гребінка, О. Венеціанов), і зробіть відповідний висновок. Поділіться своїми міркуваннями з однокласниками. Чи підтримали вони вашу думку? Як ви до цього ставитеся?
4. Прочитайте спогади П. Мартоса про Т. Шевченка. Складіть на їхній основі психологічний «портрет» поета: що любив? що цінував? що було для нього не важливим? як ставився до себе й до інших? Подайте «портрет» у формі зв'язного висловлення, переліку рис або таблиці.

Читацька компетентність: що формуємо, що і як перевіряємо й оцінюємо. Дивослово.2017р.№ 9.С.13-15.

[URL:https://dyvoslovo.com.ua/wpcontent/uploads/2017/09/2-0917.pdf](https://dyvoslovo.com.ua/wpcontent/uploads/2017/09/2-0917.pdf)

А.ФАСОЛЯ

СТРУКТУРА КОМПЕТЕНТІСНО ЗОРІЄНТОВАНОЇ ЗАДАЧІ

- опис життєвої ситуації, яка мотивує учня на виконання
- завдання у формі задачного формулювання (вказується форма представлення результату: схема, конспект, відповідь з трьох (п'яти, десяти) речень, повідомлення обсягом 0,5 сторінки (однієї, двох тощо)
- джерело (текст), що містить необхідну для виконання завдання інформацію
- відповідь (відсутня у завданні)
- бланк відповіді (за потреби)
- інструмент перевірки (ключ, модельна відповідь, аналітична шкала)

**Фасоля А. Компетентісно зорієнтовані завдання: новація?
Імітація?**

С.РЕВЧУК

СТРУКТУРА КОМПЕТЕНТІСНОГО ЗАВДАННЯ

- стимул
- задачне формулювання
- джерело інформації
- бланк для виконання завдання
- інструмент перевірки

Приклад

компетентнісно зорієнтованої задачі

Твій однокласник важко запам'ятовує текстову інформацію і легко засвоює подану у формі таблиці (схеми). Допоможи йому підготуватися до відповіді на запитання про спільні і відмінні ознаки народних і літе ратурних казок. Для цього склади порівняльну таблицю (діаграму Венна), вказавши три-п'ять спільних і відмінних ознак. Висновок оформи у вигляді невеличкого (3-5 речень) усного зв'язного висловлювання. Проговори це висловлювання однокласникові і попроси його повторити.

Фасоля А. Компетентнісно зорієнтовані завдання: новація? Імітація?

Приклад компетентнісно зорієнтованої задачі (С. Гощак)

Тема уроку. Слово в житті людини. Краса світу і людської душі в художньому слові. Образне слово – першоелемент літератури.

Ключова компетентність: інформаційна.

Аспект: витяг вторинної інформації.

Рівень 1.

Андрій із Миколою посперечалися про те, чи легко бути читачем.

Микола стверджував, що головне знати букви і розуміти зміст окремих слів і речень.

Андрій заперечував йому.

Хто з хлопчиків має рацію?

Відповідь на це запитання знайдете в підручнику.

Для цього прочитайте статтю на с. 5 (Коваленко

Л.Т.Українська література. Підручник для 5 класу. – К.,2013) і підкресліть правильні відповіді.

1. По-справжньому читати – значить бачити все, що стоїть за словом, творити у своїй уяві особливий світ.

2. Читати – не лопатою копати.

3. Читання хліба не дає.

4. Щоразу, відкриваючи нову книжку, ти починатимеш діалог з автором.

Інструмент перевірки: ключ.

Правильна відповідь: 1 і 4

- Компетентнісно зорієнтовані завдання можна використовувати на будь-якому етапі навчального процесу. Для їх вирішення учневі часто не потрібні спеціальні знання – лише текст і здатність до аналітичної діяльності.
- Проблемні запитання і завдання, філологічні задачі застосовуємо переважно для формування (рідше перевірки сформованості) предметних і міжпредметних компетенцій (компетентностей).
- З допомогою комплексних задач здебільшого формуємо (перевіряємо рівень) ключових компетенцій (компетентностей).

А. Фасоля. Компетентнісно зорієнтовані завдання: новація? Імітація?

Оцінювання рівня сформованості предметних читацьких умінь (А. Фасоля)

Оцінювати рівень сформованості предметних читацьких умінь можна двома способами.

1. Учневі пропонуємо систему запитань і завдань (репродуктивні – початковий, пошукові, творчі). Кожне з них має свою «вагу». Кількість завдань добираємо таким чином, щоб сума балів дорівнювала 12. Можлива пропорційність завдань різних рівнів така: репродуктивні – 10%(початковий рівень); функціональні – 15%(середній рівень); евристично-пошукові – 50%(достатній рівень); творчі – 25%(високий рівень).
2. Систему запитань і завдань формуємо з розрахунку максимального охоплення вмінь, що підлягають перевірці. Кожне запитання також має свою «вагу». Бали підсумовуємо, визначаємо процентне відношення до максимально можливої кількості, яке переводимо в оцінку за схемою:

% правильних відповідей	Рівень початкових досягнень	Традиційний бал
50-59	початковий	1-3
60-69	середній	4-6
70-89	достатній	7-9
90-100	високий	10-12

3. Критеріальні моделі оцінювання рівнів сформованості компетентностей у системі формування оцінювання

Леся Гапон, PhD

ТКМЦНОІМ, 19.05.2020

.

**КОМУНІКАТИВНІ
КОМПЕТЕНЦІЇ**

**ПРЕДМЕТНІ
ЗНАННЯ
ТА ВМІННЯ**

**СОЦІАЛЬНІ
КОМПЕТЕНЦІЇ**

**Що є предметом
формувального
оцінювання?**

**ОСВІТНІ
ПОТРЕБИ УЧНІВ**

**МЕТАПРЕДМЕТНІ
КОМПЕТЕНЦІЇ**

**ОСОБИСТІСНІ
РЕГУЛЯТИВНІ
ВМІННЯ**

**УМІННЯ
ВЧИТИСЯ**

ВЗАЄМОДІЯ

САМООРГАНІЗАЦІЯ

Для яких видів робіт розробляємо критерії в системі формувального оцінювання

БУКЛЕТ

ЕЛЕКТРОННА
ГАЗЕТА

РОБОТА
В ГРУПАХ

РЕФЕРАТ

РОБОТА В ГУГЛ-
ДОКУМЕНТАХ

ПОСТЕР

ПРОЕКТ

ІНТЕЛЕКТ-
КАРТА

ДОПОВІДЬ

КОМІКС

РЕКЛАМА

ПОДКАСТ

ПОРТФОЛІО

РЕФЕРАТ

СИКВЕЛ

ДИСКУСІЯ

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

БУКТРЕЙЛЕР

КРИТЕРІАЛЬНА МОДЕЛЬ ОЦІНЮВАННЯ

Учень як
суб'єкт

Учитель як
консультант

Враховує зміст
предметної галузі
та особливості
формування
предметних
компетеностей

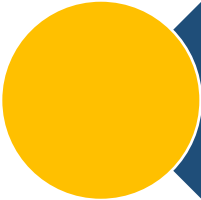
Критерії відомі та
зрозумілі
кожному

Чіткі критерії –
об'єктивне
оцінювання

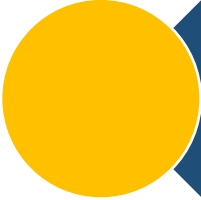
Учень
самостійно
оцінює
навчальні
досягнення

Критерії – це
предметні
навчальні цілі

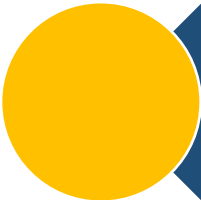
Формування
оцінки на
основі
критеріїв

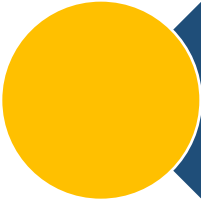
РУБРИКАТОРИ — детальний опис рівнів досягнень учнів за чіткими критеріями

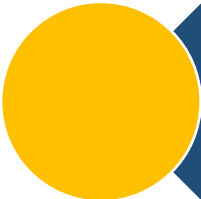
Рубрикатори подають у вигляді критеріальних таблиць (матриць), де для кожного критерію подано індикатори

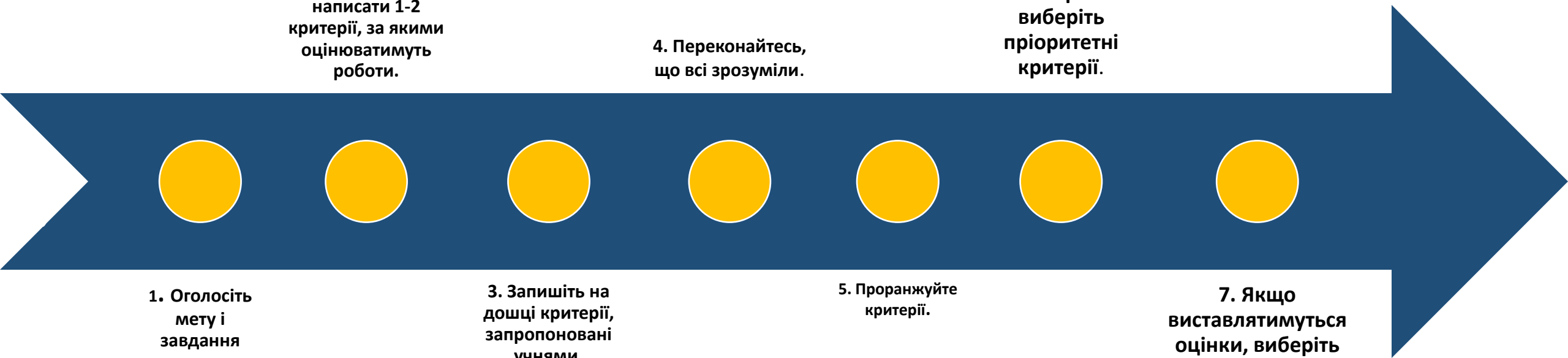
КРИТЕРІЇ - навчальні цілі (когнітивні, психомоторні, афективні)

ІНДИКАТОРИ - важливі показники, за якими можна конкретизувати критерії

ГРАДАЦІЯ КРИТЕРІЮ – це опис різних рівнів досягнення очікуваного результату, тобто розроблення індикаторів

1. Оголосіть мету і завдання уроку перед початком вивчення теми, розділу.

2. Попросіть кожного учня написати 1-2 критерії, за якими оцінюватимуть роботи.

3. Запишіть на дошці критерії, запропоновані учнями.

4. Переконайтесь, що всі зрозуміли.

5. Проранжуйте критерії.

6. В процесі обговорення виберіть пріоритетні критерії.

7. Якщо виставлятимуться оцінки, виберіть кількісне вираження кожного критерію в балах або розбийте на рівні.

Порівняйте формулювання градації критерію «Учень розкриває тему ”Проблеми довкілля”»

4
бали

~~1. Демонструє~~
~~глибоке~~ розуміння
~~проблем~~ довкілля.

1. Наводить **5 фактів**
позитивного і негативного
впливу на довкілля

1. Демонструє на
конкретних прикладах
вплив **5 фактів** на довкілля

3
бали

~~2. Демонструє~~
~~достатнє~~ розуміння
~~проблем~~ довкілля.

2. Наводить **4 факти**
позитивного і негативного
впливу на довкілля

2. Демонструє на
конкретних прикладах
вплив **4 фактів** на довкілля

2
бали

~~3. Демонструє~~
~~часткове~~ розуміння
~~проблем~~ довкілля

3. Наводить **3 факти**
позитивного і негативного
впливу на довкілля

3. Учень **безсистемно**
наводить приклади

1 бал

~~4. Не демонструє~~
розуміння проблем
довкілля

4. Наводить **1-2 факти**
позитивного і негативного
впливу на довкілля

4. Учень **не наводить**
приклади

Критеріальна таблиця оцінювання буктрейлера (разом 12 б.)

Критерій	Високий (3 б.)	Середній (2 б.)	Низький (1 б.)
Зміст (3 б.)	У буктрейлері є: 1) опис героя 2) опис місця події 3) кульмінація 4) художні засоби	Не дотримано однієї умови з високого рівня	Не дотримано більше однієї умови з високого рівня
Відеоряд (3 б.)	1. Знайдено відповідні до сценарію ілюстрації або відео 2. Є посилання на джерела трафіку 3. Ілюстрації або відеоматеріали відповідають технічним умовам	Не дотримано однієї умови з високого рівня	Є тільки одна ілюстрація
Текст (3 б.)	1. Вимог до тексту дотримано (шрифт, титри). 2. Текст грамотний, без помилок.	1. Вимог до тексту дотримано частково (різний шрифт, титри). 2. У тексті 2-3 помилки.	1. Вимог до тексту не дотримано (шрифт, титри). 2. У тесті більше 3 помилок.
Тривалість (3 б.)	2-3 хв	4 хв	більше 4 хв

Критеріальна таблиця оцінювання коміксу

Критерій	Високий	Середній	Низький
Розкриття теми	Повністю відповідає темі	Не повністю відповідає темі	Не відповідає темі
Ідея	Чітко виражена	Слабко виражена	Розмита
Логічна послідовність	Дотримана повністю	Є порушення логічної послідовності	Нема логічного зв'язку між подіями
Оформлення	Дотримано єдиного стилю, шрифту, кольору	Є порушення єдиного стилю, шрифту, кольору	Нема єдиного стилю, шрифту, кольору
Лексика	Лексика різноманітна, відповідає обраному функційному стилю.	Лексика різноманітна, Не повністю відповідає обраному функційному стилю.	Лексика бідна, не повністю відповідає обраному функційному стилю

Критеріальна таблиця оцінювання електронної газети

Критерій	Зовсім не відповідає	Вірогідніше не відповідає	В основному відповідає	Повністю відповідає
Відповідність темі	Зміст зовсім не відповідає темі	Зміст частково відповідає темі	Зміст в основному відповідає темі. Є неточності	Зміст повністю відповідає темі
Різноманітність та актуальність рубрик	Одноманітність рубрик	Деяка різноманітність рубрик	Багато рубрик із актуальним матеріалом	Різноманітність рубрик, матеріал актуальний, затребуваний
Компетентність автора у висвітленні теми, дотримання авторського права	Публікує чужі матеріали	Матеріали частково адаптовані, є посилання на авторів	Автор дає вичерпну інформацію, узагальнює, висловлює власні думки	Автор висловлює власну думку, вказує на слушні думки інших авторів, дає багато покликань на інші публікації
Інтерактивність (медіакомпетентність)	Інформація статична, нема гіперпосилань	Гіперпосилання є, але вони не завжди активні	У більшості статей запропоновані гіперпосилання.	Запропоновано багато гіперпосилань, а також опитувальники та інші форми зворотного зв'язку
Візуальна привабливість	Нема логотипу, малюнки не відповідають темі, Кольори не гармоніюють.	Логотип є, окремі малюнки відповідають темі, для різних рубрик вибрані різні шрифти	Логотип є, більшість малюнків відповідають темі, кольорова домінанта – не більше 6 кольорів.	Логотип є, усі малюнки відповідають темі, кольорова домінанта – не більше 4 кольорів

Оцінювання проекту

Перед початком проекту	У процесі виконання проекту	Після завершення проекту
<ul style="list-style-type: none">● Мозковий штурм● Обговорення в групах● Таблиця «Знаю – цікавлюсь – умію»	<ul style="list-style-type: none">● Журнал спостережень● Таблиця для осмислення тексту критичної статті● Аркуші оцінювання, (презентації, буклети, реферати)● Обговорення проміжних результатів діяльності	<ul style="list-style-type: none">● Критерії оцінювання проекту● Вимоги до статті, презентації, буклету, газети● Заповнення анкети учасника проекту● Таблиці оцінювання проекту● Есе● Оцінка експертів● Рефлексія● Підсумкова конференція

Оцінювання е-портфоліо

Критерій	Високий	Середній	Низький
Своєчасність виконання роботи	Роботи виконані вчасно	Роботи виконані з невеликими затримками (з поважних причин)	Роботи виконані з великими затримками (без поважних причин)
Регулярність, систематичне оновлення	Систематичне поповнення портфоліо	Несистематичне поповнення портфоліо	Зроблено в останній момент
Дотримання авторських прав, оформлення посилань на джерела	Не порушено авторські права, вказано покликання на всі матеріали та джерела	Є ненавмисні одиничні порушення авторських прав, не завжди вказано джерела	Систематичне порушення авторських прав, не вказано джерела, покликання оформлено некоректно
Використання електронних інструментів	Різноманіття використаних інструментів, самостійність	Використання інструментів, запропонованих учителем	Використано мало електронних інструментів
Оформлення робіт	Роботи оформлено згідно з вимогами	В оформленні є окремі хиби	Роботи оформлені з грубими порушеннями

Оцінювання е-портфоліо

Критерій	Високий	Середній	Низький
Оформлення покликань, надання доступу для перегляду	Усі покликання на учнівські роботи працюють, якщо доступ до робіт обмежений, то є пояснення, як цей доступ отримати	Більшість покликань на учнівські роботи працюють, якщо доступ до робіт обмежений, то в окремих випадках нема пояснення, як цей доступ отримати	Покликання на учнівські роботи не працюють або доступ до робіт обмежений і нема пояснення, як цей доступ отримати
Мовне оформлення	Грамотні, структуровані роботи без орфографічних помилок	У текстах є невелика кількість помилок, тексти структуровані	У текстах велика кількість помилок, тексти не структуровані
Самостійність і оригінальність виконання	Робота оригінальна, відрізняється від от матеріалів інших учнів, містить авторські ідеї	Робота містить окремі повторювані в інших учнівських роботах елементи й ідеї	Робота виконана за шаблоном, нагадує за змістом і формою інші роботи

Організація групової роботи

1. Повідомити мету групової роботи та її відповідність навчальним цілям досліджуваної проблеми.
2. Узгодити критерії оцінювання завдання/групової роботи.
3. Визначити, хто буде оцінювати роботу.
4. Зафіксувати терміни і форми виконання роботи.
5. Окреслити принципи оцінювання.

<https://cutt.ly/wyl3jbd>

Оцінка вчителем індивідуального внеску учня /учениці в дискусію

Поведінка учня	ім 'я учня			
Допомагає визначати запитання для обговорення				
Ретельно працює над запитанням				
Є цікавим і уважним слухачем				
Порівнює ідеї, що викладаються, зі своїми власними				
Обмірковує інформацію, що подається Іншими учнями				
Узагальнює ідеї, коли це необхідно				
Приходить до висновків, що приводять до нового розуміння				
Загальна оцінка				

Оцінка учнем/ученицею власної участі в роботі малої групи

	Завжди	Звичайно	Іноді	Ніколи
Я добре співпрацював із своїми товаришами				
Я намагався зрозуміти та викопати спільні завдання				
Я завжди брав участь в обговоренні завдання				
Я висловлював нові ідеї та вносив конструктивні пропозиції				
Я запрошував інших до роботи та підбадьорював				

Бортовий журнал

(оцінка вчителем індивідуального внеску учня/учениці в роботу групи)

	Петро	Софія	Аркадій
• Бере участь у розподілі обов'язків у групі й виконує свою роль			
• Пропонує ідеї			
• Бере активну участь в обговоренні групи (розвиває, узагальнює запропоновані ідеї, інформацію)			
• Допомагає учасникам групи			
• Уважно слухає і ставить питання			
• Вміє вести обговорення (ввічливо виражає, дотримується згоди у питаннях, що викликають суперечки)			
• Працює в групі, зосередившись на поставленому навчальному завданні			

Джерела

1. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ, Державна служба якості освіти, 2019. 235с.
2. Ващенко Л. Особливості оцінювання рівнів сформованості компетентностей учнів закладів загальної середньої освіти.
3. Инструменты формирующего оценивания в деятельности учителя-предметника / И.Логвина, Л. Рождественская. Нарва, 2012. 48 с.
4. Новосьолова В. Уроки PISA-2018: аналіз результатів та методичні поради учителям української мови та літератури.
5. Оценивание учебных достижений учащихся. Методическое руководство / Р. Х. Шакиров, А.А. Буркитова, О.И. Дудкина. Б.: «Билим», 2012. 80 с.
6. Фасоля А. Читацька компетентність: що формуємо, що і як перевіряємо й оцінюємо. Дивослово.2017р.№ 9.С.13-15.
7. Фасоля А. Компетентнісно зорієнтовані завдання: новація? Імітація?